روزنامه شرق

شنبه ۹ مهر ۱۳۹۰ • ۳ ذی‌القعده ۱۴۳۲ • ۱اکتبر ۲۰۱۱ • سال نهم

شماره پیاپی ۱۳۵۶ • شماره ۴۳۲ دوره جدید • ۱۲صفحه+۳۲صفحه ضمیمه • ۱۰۰۰ تومان

انتقاد رییس قوه قضاییه از رییس جمهور:

فهرست مفسدان اقتصادی بیشتر تبلیغاتی بود

فارس: رییس قوه‌قضاییه با اشاره به فهرست مفسدان اقتصادی که چندی پیش از سوی رییس‌جمهور به قوه‌قضاییه ارایه شد، این فهرست را بیشتر کاری تبلیغاتی دانست و در ادامه با پیش چشم قرار دادن تخلف مالی عظیم اخیر تاکید کرد: به‌طور قطع وقوع چنین فساد بزرگی...

صفحه ۲

حکم شاه عربستان برای لغو شلاق راننده زن

تازیانه فرود نیامد

گروه جهان: به دستور پادشاه عربستان حکم مجازات زنی که به جرم رانندگی به شلاق محکوم شده بود، لغو شد. حکم محکومیت این زن عربستانی را نخستین بار آسوشیتدپرس به نقل از توییتر یک شاهزاده عربستانی گزارش کرد. این زن که شیما نام دارد، به جرم رانندگی...

صفحه ۶

ضمیمه اول هفته

مونولوگ یا دیالوگ سیاسی

با آثار و گفتاری از:
سیدمحمد رضوی یزدی، عماد افروغ
محمد خوش‌چهره، حسین انصاری‌راد
رسول منتجب‌نیا، احمد شیرزاد

■ پرونده درخواست استقلال فلسطین

میلاد در برزخ

متن کامل نطق محمودعباس در سازمان ملل

فایده‌گرایی اخلاقی با محوریت حقوق بشر

■ گفت‌وگو با سروش دباغ

سیدحسن خمینی مطرح کرد

دعوت نیروهای انقلاب به تشکیل گروه

ایلنا: یادگار امام گفت: یکی از آفات شرایط فعلی، بداخلاقی و به خصوص کینه‌ورزی است. سیدحسن خمینی صبح پنجشنبه گذشته در جمع گروهی از آزادگان جنگ تحمیلی، با یادآوری رشادت‌ها و زحمات ایثارگران به‌خصوص آزادگان، اظهار کرد: خداوند به ازای موقعیتی که به افراد می‌دهد، از آنها طلب مسوولیت می‌کند. اسارت سختی‌های زیادی دارد. اما در برابر آن، حوزه نفوذ فراوانی هم نصیب آزادگان می‌کند. کسانی که دارای سوابق اسارت هستند، مورد احترام اکثریت جامعه هستند و حوزه نفوذ وسیعی دارند و حداقل سخن آنها حمل بر مخالفت با اصل نظام نمی‌شود. این حوزه نفوذ وسیع، مسوولیت آزادگان را دوچندان می‌کند. یادگار امام با بیان اینکه «حادثه انقلاب، بسیار مبارک و میمون بود» گفت: انسان‌های بسیار ارزشمندی، زندگی و جوانی خود را صرف انقلاب کرده‌اند. عده‌ای رفته‌اند و برخی مانده‌اند. اینها که مانده‌اند، مسوولیت‌های بسیاری دارند باید از تحریف جلوگیری کنند و اگر نمی‌توانند به‌طور کامل جلو تحریف‌ها را بگیرند، حداقل حقایق آن دوران را بیان کنند تا برخی نتوانند آدرس غلط بدهند. سیدحسن خمینی در ادامه با بیان اینکه «یکی از آفات شرایط فعلی، بداخلاقی و به‌خصوص کینه‌ورزی است»، گفت: عده‌ای هستند که نان‌شان در عصبانیت و کینه‌ورزی است. سرمایه اینها فحاشی است، دوست ندارند شرایط عادی شود، چون در شرایط عادی دیگر کاره‌ای نیستند. وی با بیان اینکه «همه باید از سرمایه آزادگان استفاده کنند»، اظهار کرد: حیف است که بسیاری از نیروهای انقلاب پراکنده باشند.

ادامه در صفحه ۲

تیترها

مصباح یزدی مطرح کرد
انتقاد از ادعای اداره کشور توسط امام زمان(عج)
صفحه ۲

تهران، پایتخت برندهای تقلبی و کمی هم واقعی
این مارک‌ها چه می‌کنند
صفحه ۵

مدیرعامل مستعفی بانک ملی به ایران برنگشت

پازل اختلاس بزرگ ناقص شد

گروه اقتصاد: بهار سال ۸۴ بود که احمدی‌نژاد استان به استان را می‌گشت تا خود را برای مبارزه انتخاباتی آماده کند. در فهرست شعارهای انتخاباتی او یک شعار کلیدی بیش از سایر شعارها بر دل مردم محروم نشست؛ افشای اسامی مفسدان اقتصادی.

زمانی هم که رییس‌جمهور شد، باز هم این شعار در خلال سخنانش خودنمایی کرد. او در طول چهار سال ریاست‌جمهوری بارها گفت که اسامی مفسدان اقتصادی را منتشر خواهد کرد اما نکرد. این شعار در دولت دهم رنگ دیگری به خود گرفت و محمود احمدی‌نژاد این بار اعلام کرد که اسامی مفسدان اقتصادی را به قوه قضاییه داده و منتظر اقدامات آنهاست. با این حال اقدامی از سوی قوه‌قضاییه دیده نشد و این نیز به فراموشی سپرده شد تا اینکه اختلاس سه‌هزار میلیارد تومانی برق را از چشمان هر شنونده‌ای ربود. محمودرضا خاوری، مدیرعامل مستعفی بانک‌ملی با بیش از ۳۰ سال سابقه بانکداری و یکی از دوستان خوب بهمنی که توسط اداره نظارت بانک‌مرکزی رد صلاحیت شد، تنها به این دلیل که فرم مربوطه را پر نکرده بود و مدارک لازم را نیز به واحد نظارت این بانک تحویل نداده بود. البته این رد صلاحیت طولی نکشید و او به عنوان آخرین مدیرعامل نظام بانکی بالاخره توانست تاییدیه نهایی را از بانک‌مرکزی دریافت کند. روابط عمومی بانک‌ملی نیز این خبر را در صدر اخبار آن روز خود جای داد. خاوری در ۲۴فروردین ۱۳۸۸ زمام امور بانک‌ملی را به دست گرفت. او در زمره مدیران عاملی بود که در آغازین روزهای دولت نهم از مدیرعاملی بانک سپه کنار گذاشته شده بود.

از آن روز او به جرگه منتقدان دولت نهم پیوست اما ورق برگشت و او در آخرین روزهای دولت نهم این بار مورد تقدیر دولت قرار گرفت و سمت مدیرعاملی بانک‌ملی بزرگ‌ترین بانک کشور که قرار است دولتی هم بماند، به او داده شد تا به قول خود امربری دولت را سرلوحه اقداماتش کند. او اینقدر در اجرای اوامر مطیع بود که حتی در چندین باری که شایعه برکناری و استعفای بهمنی، رییس کل بانک‌مرکزی بر زبان‌ها جاری شد به عنوان گزینه احتمالی که از شانس بیشتری هم برخوردار بود، نقل محافل شد. همه چیز آرام بود تا اینکه خبر اختلاس سه‌هزار میلیارد تومانی بلند شد. او بعد از محمد جهرمی، مدیرعامل بانک صادرات، دومین هدف انتقادها قرار گرفت و متهم به اهمال در شکل‌گیری اختلاس شد.

پای خاوری که به میان آمد، خبرهای مرتبط با اختلاس با نام او گره خورد و ابعاد گسترده‌تری یافت تا اینکه جهرمی خبر فرار خاوری از کشور را در بیانیه خود فاش کرد. او علاوه بر این مدعی شد خاوری به دلیل دخالت در این پرونده و پرونده‌های بیشتر احتمال داد دستگیر شود و به همین دلیل هم به کانادا گریخت. حتی جهرمی از دست داشتن بانک‌مرکزی و دولت در فرار او خبر داد. او حتی خواستار پاسخگویی افرادی شد که خاوری را با داشتن اقامت کانادا به ایران آوردند و به عنوان مدیرعامل بانک‌ملی انتخاب کردند.

او با این جمله‌ها در نظر داشت توجه‌ها را به سمت عوامل اصلی اختلاس سوق دهد و از موضع خود دفاع کند چراکه او در این بیانیه گفته بود اختلاس به قبل از آمدن وی به بانک صادرات باز می‌گردد. با این حال رفتن خاوری از کشور موضوع داغ رسانه‌ها شد تا اینکه در خبری، دشتی سخنگوی بانک‌ملی اعلام کرد خاوری برای ماموریت به خارج از کشور رفته و پنجشنبه این هفته (ششم مهر) به تهران باز خواهد گشت؛ با این حال پنجشنبه به جمعه تبدیل شد و او برنگشت.

محسنی‌اژه‌ای، دادستان کل کشور هم گفته بود به صلاح خاوری است که به کشور بازگردد. به این‌ترتیب اژه‌ای با این گفته رفتن خاوری از کشور را تایید کرد. او حتی از دو نامه‌ای گفت که از دفتر خاوری برای وی ارسال شده است که اولی حاوی استعفای خاوری بود و دومی حاوی تکذیب استعفا و بازگشت او به ایران. وزارت اقتصاد نیز نظیر این دو نامه را با چند روز تاخیر منتشر کرد که یکی حاوی استعفای خاوری است و دیگری عدم استعفا و بازگشت او به کشور را تداعی می‌کند. با تمامی اینها هفته گذشته اخبار ضدونقیضی منتشر شد. ابتدا خبر آمد که خاوری استعفا داده اما وزیر اقتصاد استعفای او را نپذیرفته است. چند ساعت بعد خبر استعفای خاوری از طرف روابط عمومی این بانک تکذیب شد. چند ساعت دیگر این بار روابط عمومی وزارت اقتصاد خبر قبول استعفای خاوری توسط وزیر اقتصاد را منتشر کرد و از این تاریخ به بعد نام خاوری با عبارت مدیرعامل مستعفی بانک‌ملی همراه شد.

اما خبرهای تازه منتشرشده ابعاد جدیدتری از اختلاس سه‌هزار میلیاردی را رو کرد. یک مقام مسوول در این رابطه به فارس گفت: در برنامه‌ای که از هفته‌ها قبل تصمیم آن در اتاق فکر یک نهاد دولتی گرفته شده بود، اقدام به رسانه‌ای کردن برکناری، عزل و استعفای مدیران‌عامل بانک‌های صادرات و ملی شد. به گفته این منبع مطلع که خود در این اتاق فکر حضور داشت، آغاز استعفا و برکناری بانکی‌ها از هفته‌ها قبل و پیش از سفر برخی مسوولان ارشد دولتی از جمله وزیر اقتصاد و رییس کل بانک‌مرکزی به واشنگتن شروع شده بود. این مقام آگاه اضافه کرد: در همین ایام و زمانی که دولت از طرح مجلس برای استیضاح وزیر اقتصاد باخبر می‌شود، این اتاق فکر تصمیم می‌گیرد که یکی از ارکان پرونده اختلاس بزرگ را به استعفا مجبور کند. براین اساس، نامه‌ای در قالب استعفا برای خاوری، مدیرعامل بانک‌ملی تنظیم و برای وی ارسال می‌شود، اما خاوری از امضای این نامه امتناع کرده و در پاسخ می‌گوید: همچنان قصد دارم در بانک‌ملی فعالیت کنم.

او تصریح کرد: ولی همان‌طور که شنیده شده، نماینده مجلسی که دولت را در جریان طرح مجلس برای استیضاح قرار داده، گفته در صورتی که دولت اقدامی نکند و حسینی به واشنگتن سفر کند، تعداد امضای نمایندگان برای استیضاح به ۵۰ خواهد رسید.

ادامه در صفحه ۴

نکته

عضو کمیسیون بودجه مجلس: اسنادی به دست نمایندگان رسیده که حاکی از دستور وزیر اقتصاد برای مساعدت در واگذاری شرکت فولاد اهواز به گروه آریا است

حرف اول

نفت مال مردم است

رضا زندی

ما ملت «نوشداروی پس از مرگ سهراب»یم تا مردمی که «علاج واقعه را پیش از وقوع» می‌کنند. مصداقش را در مهم‌ترین خبر این روزها می‌بینید. اگر بناست «ماهی را هر وقت از آب بگیریم» تازه باشد، امروز نباید از «دریای نفت» غافل باشیم. وزیرنفت هفته گذشته از «قراردادهای جدید نفتی» سخن گفت. زمزمه‌ای که از یک‌سال پیش برای تغییر آغاز شده بود حالا بلندتر شده است. این قراردادها با هیچ توجیهی نباید نفت را از مالکیت مردم، که وزارت نفت آن را نمایندگی می‌کند، خارج کند. ماجرا را با حوصله بخوانید.

۱ مدیر امور حقوقی شرکت ملی نفت یک‌سال است هرازچندگاهی مصاحبه می‌کند که وزارت نفت می‌خواهد در قراردادهای نفتی‌اش بازنگری کند و «نسل سوم» قراردادهای بیع متقابل را برای توسعه میادین نفت و گاز کشور به کار گیرد. اگر قراردادهای جدید با هر «ویترین جذابی»، «نفت خام» و فروش آن را از مدیریت ملت خارج کند دیگر هیچ رییس دیوان محاسباتی نمی‌تواند بگوید ۱۲میلیارد دلار از پول نفت به حساب ذخیره ارزی واریز نشده است.

۲ این جملات مدیر امور حقوقی شرکت ملی نفت را بخوانید: «به دنبال آن هستیم تا قراردادهای بیع متقابل را برای شرکت‌های نفتی جذاب‌تر کنیم؛ به نحوی که این امکان فراهم شود که شرکت‌های خارجی سرمایه‌گذار، سرمایه اصلی و سود خود را از محل تولید میدان در سر چاه‌ها (و نه از محل مشارکت در مالکیت نفت موجود در مخزن)، در نقطه بارگیری نفت‌خام یا در محل فروش آن در محدوده حاکمیتی کشورهای مقصد دریافت کنند.»* این یعنی پیمانکار در نفت‌خامی که از مخزن خارج شده، شریک می‌شود. براساس قانون اساسی مالکیت مخازن نفت برعهده دولت و نفت‌خام آن جزو انفال و متعلق به ملت است. اگر نفت‌خام را «سر چاه» با پیمانکار شریک شویم یا هزار متر پایین‌تر، زیرزمین، تغییری در نادیده گرفتن اصل مهم قانون اساسی ایجاد می‌شود؟! «ابدا». حتی اگر مدام اعلام شود که این قراردادها با در نظر گرفتن مالکیت دولت بر منابع نفتی اصلاح شده است، صورت مساله تغییر نخواهد کرد.

۳ قراردادهای بیع متقابل از حدود ۱۲سال پیش برای جذب شرکت‌های خارجی و شکستن تحریم‌ها در صنعت نفت ابداع شد. آرشیو روزنامه‌ها هنوز پر است از «تاختن»ها و «نواختن»های دولت وقت. براساس این نوع از قراردادها، پیمانکار توسعه میدان نفتی یا گازی، اصل پول و سودش را از محل فروش بخشی از محصول میدان در یک دوره مشخص دریافت می‌کند.

ادامه در صفحه ۴

عکس: مهدی حسنی، شرق

همسایه میانجی

سفیر عراق در تهران: بهبود روابط ایران و آمریکا به نفع عراق هم هست

گروه سیاسی، مجتبی فتحی: حدود دو هفته پیش بود که به گفت‌وگو با سفیر عراق نشستم؛ ۲۲ شهریور؛ روزی که برای نخستین بار خبر آزادی «شین بائر» و «جاشوا فتال» منتشر شد. خبری که پیش از آنکه شبکه خبری ان. بی.سی آمریکا در پیام توییتری به نقل از محمود احمدی‌نژاد رییس‌جمهوری ایران منتشر کند، «محمدمجید الشیخ»، سفیر عراق در تهران در جریان این گفت‌وگو به آن اشاره کرد و از نقش جلال طالبانی رییس‌جمهوری عراق در این آزادی گفت. «جلال طالبانی با دریافت درخواست خانواده دو متهم بازداشت شده آمریکایی، برای میانجیگری با مقامات عالیه ایران تماس برقرار کرد و خواستار عفو و آزادی این دو نفر شد. او در نهایت توانست نظر این مقامات عالی‌رتبه را جلب کند و حکم عفو شین بائر و جاشوا فتال را دریافت کند.» قرار بود فردای آن روز این خبر، تیتر نخست تنها یک روزنامه در تهران باشد اما احمدی‌نژاد در آستانه سفر خود به نیویورک زودتر از دیگران، پرده از این راز برداشت، همین امر نیز سبب شد تا قوه‌قضاییه با صدور اطلاعیه‌ای ضمن تکذیب آزادی این دو آمریکایی تاکید کند «اطلاع‌رسانی درباره این متهمان از ناحیه سایر افراد موجه نیست.» در هر حال آن دو، هفته گذشته آزاد شدند و ایران را به مقصد عمان و سپس آمریکا ترک کردند با میانجیگری، دبیرکل سازمان ملل، سلطان قابوس، پادشاه عمان، هوگو چاوز و جلال طالبانی. همان‌طور که «محمدمجید الشیخ» سفیر عراق در تهران گفته بود. ایفای نقش میانجی توسط عراق در حوزه روابط ایران و آمریکا تنها به آزادی این دو شهروند آمریکایی محدود نمی‌شود و به گفته «محمدمجید الشیخ»، این کشور تلاش دارد تا فضای گفت‌وگو بین دو دولت را فراهم کند؛ چرا که به عقیده وی «حل و فصل مناقشه دو کشور ایران و آمریکا و بهبود روابط آنها به‌نفع عراق هم هست.»

■■■

اخبار منتشرشده حکایت از آن دارد که قرار است به زودی جناب آقای نوری‌المالکی، سفری به ایران داشته باشد، این سفر با چه اهدافی انجام می‌شود؟

همان‌طور که می‌دانید، روابط بین دو کشور در حال پیشرفت و توسعه است و همیشه شاهد حضور هیات‌هایی از هر دو کشور در کشور مقابل هستیم. هفته‌ای نمی‌گذرد که هیاتی از ایران به عراق نرفته یا از عراق به ایران نیامده باشد. بنابراین با توجه به اینکه روابط دو کشور، همیشه در حال رشد توسعه و پیشرفت بوده ضروری است که این مذاکرات همواره ادامه داشته باشد. تاخیر بنده برای انجام این مصاحبه نیز به دلیل شرکت در جلسه امضای تفاهم‌نامه‌ای بین جناب آقای دکتر علی الادی، وزیر آموزش عالی و پژوهش‌های علمی عراق و همتای ایرانی ایشان در راستای همکاری‌های فی‌مابین وزارتخانه‌های دو کشور بود و این می‌تواند دلیل دیگری برای توسعه و پیشرفت روزافزون روابط دو کشور باشد. احتمالا آقای نوری «المالکی نیز به‌زودی، سفری به ایران خواهند داشت ولی تاریخ دقیقش هنوز مشخص نشده است. در عین حال می‌دانید که جناب آقای نوری المالکی رییس طرف عراقی کمیسیون عالی مشترک همکاری‌های اقتصادی دو کشور است که رییس طرف ایرانی‌شان جناب آقای رحیمی، معاون اول رییس‌جمهور است که حدود دو ماه پیش، دیداری از عراق داشت. بر این اساس سفر جناب آقای مالکی را باید پاسخی به آن دیدار و در راستای روند توسعه روابط بین دو کشور دانست.

ادامه در صفحه ۳

نکته

معتقدم نظر دولت ایران پیگیری دریافت غرامت از عراق نیست. هر وقت نظر دولت ایران این بود که بحث دریافت غرامت پیش کشیده شود آن زمان می‌توانیم بحث کنیم

سرمقاله

غلبه ملاحظات غیرعملی در دانشگاه‌ها

صادق زیباکلام

سال تحصیلی جدید در شرایطی آغاز می‌شود که دولت دهم وارد سومین سال دوره خود شده است. مسایل و رویدادهای مهمی که از ابتدای دولت دهم اتفاق افتادند سبب شدند تا همه توجهات به عملکرد سیاسی و اقتصادی دولت جلب شود و جنبه‌های دیگر عملکرد آن، کمتر موردتوجه قرار گیرند. از جمله جنبه‌هایی که کمتر مورد بررسی و واکاوی قرار گرفته، سیاست‌های آموزش عالی و مرتبط با دانشگاه‌هاست. در یک نگاه کلی می‌توان گفت که اهم توجهات دولت در خصوص آموزش عالی و دانشگاه‌ها بیشتر متوجه مسایل سیاسی بوده تا مسایل علمی و آکادمیک. به بیان دیگر، به‌نظر می‌رسد که مهم‌ترین، عمده‌ترین و اصلی‌ترین دغدغه دولت، ملاحظات سیاسی بوده تا ملاحظات علمی. نگاهی فهرست‌وار به مسایل مهم و اصلی که از سوی وزارت علوم در دو سال گذشته مطرح شده، انسان را دچار این دغدغه می‌کند که اولویت‌های آموزش عالی و دانشگاه‌ها آیا ملاحظات سیاسی بوده یا ملاحظات علمی؟ دولت دهم کار خود را با یک عزم و اراده جدی مبنی بر تغییرات بنیادی در علوم انسانی آغاز کرد. اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی و مسوولان وزارت علوم از عزم جدی به منظور اسلامی کردن علوم انسانی خبر دادند. به دنبال آن، وزارت علوم صدور مجوزهای جدید تاسیس رشته‌های علوم انسانی در دانشگاه‌های کشور از جمله دانشگاه آزاد را تعلیق کردند و صدور مجوز را منوط و موکول به تغییرات بنیادی در سرفصل‌ها و محتوای رشته‌های مختلف علوم انسانی کردند. چندی بعد وزارت علوم و شورای عالی انقلاب فرهنگی اعلام کردند که دبیرخانه‌ای در وزارت علوم و زیرنظر شخص وزیر ایجاد شده که کار آن تدوین سرفصل‌ها و تغییر محتوای علوم انسانی است. مسوولان دبیرخانه هم اعلام داشتند که با کمک استادان و صاحب‌نظران «متعهد» علوم انسانی، کار تغییر و تدوین سرفصل‌های علوم انسانی از غربی و سکولار به اسلامی آغاز شده است. اما با گذشت دو سال، نه شورای عالی انقلاب فرهنگی و نه وزارت علوم، دو سطر مطلب جدید تدوین‌شده ذیل عنوان «علوم انسانی اسلامی» را هنوز به دانشگاه‌ها ابلاغ نکرده‌اند. اندکی بعد موضوع «بومی‌سازی علوم انسانی» مطرح شد و این‌بار آغاز «بومی‌سازی» در حوزه‌های علوم انسانی را به ملت و دانشگاهیان بشارت دادند. چندین همایش و نشست هم از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت علوم با شرکت استادان و صاحب‌نظران «متعهد» علوم انسانی برگزار شد، بدون آنکه یک صفحه یا یک سطر درخصوص «علوم انسانی اسلامی» یا «علوم انسانی بومی شده» ظاهر شود. به موازات حرکت در جهت اسلامی کردن و بومی‌سازی علوم انسانی، وزارت علوم جلو مراوده و ارتباط علمی در حوزه‌های علوم انسانی با دانشگاه‌ها و مراکز علمی غربی را هم ممنوع کرد. هیچ دانشجوی ایرانی حق نداشت در دانشگاه‌های غربی پیرامون مسایل ایران تحقیق کند و همزمان موج گسترده‌ای هم علیه تحصیل در انگلستان به راه افتاد و اینکه تحصیل فرزندان مسوولان کشور در انگلستان امنیت و منافع ملی کشور را مورد تهدید قرار داده است. ادامه تحصیل در کشورهای غربی محدود شد. بعد نوبت به دوره‌های دکترا از سوی وزارت علوم رسید. وزارت علوم طی بخشنامه‌ای آزمون دوره‌های دکترای تخصصی را که تا قبل از آن از سوی خود دانشگاه‌ها صورت می‌گرفت قدغن کرده و آن را خود به دست گرفت. هزاران داوطلب دوره دکترا نمی‌دانستند که منابع و ماخذ رشته‌ای که وزارت علوم می‌خواهد آزمون دکترای آن را برگزار کند کدام هستند؟

ادامه در صفحه ۱۱

